

Complexnummer: 517244

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Klooster Mariadal

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

517245, 517246, 526023, 526024,
526025

Woonplaats

Roosendaal

Gemeente

Roosendaal

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Vincentiusstraat 5, 4701 LM Roosendaal

Complexomschrijving

Inleiding.

KLOOSTER Mariadal, gebouwd voor de congregatie van de Franciscanessen Penitenten Recollectinnen naar ontwerp van J.Th.J Cuypers en F.B. Sturm in 1934 in Traditionalistische stijl. De kapel vertoont kenmerken van Expressionistische baksteenarchitectuur.

Omschrijving.

Het complex ligt aan de Vincentiusstraat op een terrein dat zich parallel aan de Burgemeester Prinssensingel uitstrekt tot aan de Kloosterstraat en heeft een grote ommuurde tuin. Binnen de muur staan enkele sculpturen en kapellen. Een zandstenen kapel ligt achter het rechterdeel van de vleugel aan de Vincentiusstraat, niet ver van het klooster, in de tuin. Het klooster zelf, de tuinmuur, de tuin met grot en genoemde zandstenen kapel worden beschermd.

Waardering.

Het geheel van klooster, kapel en tuinmuur is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling, namelijk het toegenomen zelfbewustzijn van de katholieke congregaties in het Interbellum. Het is een goed voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het congregatieklooster onder invloed van nieuwe ontwikkelingen in de architectuur. Het heeft architectuurhistorische

waarden wegens plattegrond, materiaalgebruik en ornamentiek en neemt een bijzondere plaats in in het oeuvre van de architecten Cuypers en Sturm. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

Monumentnummer*: 517245

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 13552/4

Complexnummer

517244

Complexnaam

Klooster Mariadal

*Woonplaats**

Roosendaal

*Gemeente**

Roosendaal

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Vincentiusstraat

*Nr**

5

*Toev.**

*Postcode**

4701 LM

*Woonplaats**

Roosendaal

Situering

Locatie

Vincentiusstraat

7

4701 LM

Roosendaal

Vincentiusstraat

3

A

4701 LM

Roosendaal

*Kadastrale gemeente**

Roosendaal en Nispen

*Sectie**

A

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

3764

Roosendaal en Nispen

A

4721

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding.

KLOOSTER Mariadal, gebouwd voor de orde van de Franciscanessen Penitenten Recollectinnen naar ontwerp van J.Th.J Cuypers en F.B. Sturm in 1934 in Traditionalistische stijl. De kapel vertoont kenmerken van Expressionistische baksteenarchitectuur.

Omschrijving.

Het klooster heeft een T-vormige plattegrond. Het grootste deel bestaat uit een langgerekte drielaagse vleugel onder schilddak, evenwijdig aan de straat, deels terugliggend van de rooilijn. Beide uiteinden van deze vleugel hebben een lager en tot aan de rooilijn uitspringend hoekblok. Links is dat het voormalig rectoraat met topgevel en zadeldak. De rechtersaliet onder tentdak staat tegen een hogere topgevel met zadeldak. Een haakse vleugel strekt zich achter het midden van de hoofdmassa uit. De kapel heeft een L-vormige plattegrond en ligt achter de hoofdingang, links van de haakse vleugel. De viering van deze kapel wordt bekroond door een grote koperen spits. De kapel omsluit een binnenhof met galerij. Het geheel is uitgevoerd in baksteen, de daken hebben een klein overstek en zijn gedekt met verbeterde Hollandse pannen. In het midden heeft de voorgevel een monumentale ingangspartij onder een halfronde luifel met hardstenen trap en bordes. De brede houten openslaande deur heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een glas-in-lood bovenlicht en zijlichten met gebogen bovenlichten, alles gevuld met glas-in-lood. Aan weerszijden van de ingangspartij is een raam met kleine roedenverdeling gezet, erboven natuurstenen plaquettes met opschrift "KLOOSTER" en "MARIADAL". Op de verdieping staat recht boven de hoofdingang een beeld van de Heilige Vincentius in een nisje onder een baldakijn. De rest van de gevel heeft rechthoekige openslaande ramen (met een middenstijl en kalf), daarbinnen is een kleine roedenverdeling aangebracht. Op eerste en tweede verdieping kleinere ramen, met kalf en roedenverdeling. In het dakvlak bevinden zich enkele dakkapellen met twee raampjes. Ook in de hoekblokken rondboog portieken met geprofileerde lijst en een hardstenen trapje en houten openslaande deuren met glas-in-lood bovenlichten. Achter- en zijgevels hebben ramen als in de voorgevel, in de bovenste verdieping kleinere ramen ter plekke van de slaapvertrekken. De kapel heeft een smalle klokketoren onder zadeldak en kleine zijkapellen rondom. De viering van de kapel heeft aan drie zijden topgevels. In deze gevels samengestelde ramen met keperbogen, gevuld met glas-in-lood. In het interieur is de oorspronkelijke indeling en inrichting bewaard gebleven, enkele plafonds zijn verlaagd. Achter de hoofdingang ligt een hal met bakstenen kruisgewelven op marmeren zuilen. De gangen zijn voorzien van terrazzo vloeren en hebben betegelde lambriseringen. In de dwarsvleugel was oorspronkelijk het noviciaat gehuisvest. Op de begane grond zijn onder andere wasruimten met droogkast en een grote keuken gehuisvest. De meeste vertrekken zijn sober uitgevoerd. De kapel wordt overspannen door hoge keperbogen op granieten zuilen en heeft wanden in schoon metselwerk. In groen en oker geglazuurde baksteen zijn eenvoudige patronen aangebracht. De viering wordt overspannen door een koepel, van de zuilen zijn de kapitelen versierd met motieven uit de dierenriem. De gewelven zijn onder meer beschilderd met afbeeldingen van Heiligen en de Kroning en Hemelvaart van Maria. In het koorgedeelte opaline panelen met religieuze voorstellingen en figuratieve glas-in-loodramen. Aan de straatzijde is tussen de hoekblokken een smalle groenstrook aangelegd, van de straat gescheiden door een hekje. Achter heeft het klooster een grote tuin.

Waardering.

Het klooster annex kapel is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling, namelijk het toegenomen zelfbewustzijn van de katholiekecongregaties in het Interbellum. Het is een goed voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het congregatieklooster onder invloed van nieuwe ontwikkelingen in de architectuur. Het heeft architectuurhistorische waarden wegens plattegrond, materiaalgebruik en ornamentiek en neemt een bijzondere plaats in in het oeuvre van de architecten Cuypers en Sturm. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderdl

Klooster, kloosteronderdl

Functie

Klooster

Kloosterkapel(TFU)

Monumentnummer*: 517246

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 13552/4

Complexnummer

517244

Complexnaam

Klooster Mariadal

Woonplaats*

Roosendaal

Gemeente*

Roosendaal

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Vincentiusstraat
Vincentiusstraat
Vincentiusstraat
Vincentiusstraat

Nr*

3
5
7
3

Toev.*

A

Postcode*

4701 LM
4701 LM
4701 LM
4701 LM

Woonplaats*

Roosendaal
Roosendaal
Roosendaal
Roosendaal

Situering

Bij

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Roosendaal en Nispen
Roosendaal en Nispen

Sectie*

A
A

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

3764
4721

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

MUUR behorend bij het klooster Mariadal, gebouwd voor de orde van de Franciscanessen Penitenten Recollectinnen naar ontwerp van J.Th.J Cuypers en F.B. Sturm in 1934 in Traditionalistische stijl.

Omschrijving

Bakstenen ommuring van de tuin van het kloostercomplex met aan de bovenkant een ezelsrug, aan de straatzijde gesteund door steunberen met bakstenen afzaten. Aan de zijde van de Burgemeester Prinssensingel wordt de muur op enkele plekken onderbroken. Ongeveer halverwege is een spitsboog-doorgang, trapsgewijs verspringend en aan bovenzijde afgedekt met romaanse pannen geplaatst. Het poortgedeelte is dichtgemetseld tot op de hoogte van de muur. Links van deze doorgang steekt de achterkant van een halfronde kapel met koepel, gedekt met bitumen door de muur. Aan de tuinkant voorzien van een gebogen topgevel. Een driezijdig gesloten kapel met topgevel onder een omlopend dak met romaanse pannen en een piron is halverwege de muur aan de rechterkant van doorgang geplaatst. Rondboogramen in afgeschuinde zijden zijn dichtgemetseld. Aan de straatkant is een polychroom reliëf met voorstelling van Maria in gemetseld.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering.

De muur is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling, namelijk het toegenomen zelfbewustzijn van de katholieke congregaties in het Interbellum. Het heeft architectuurhistorische waarden wegens materiaalgebruik en ornamentiek en neemt een bijzondere plaats in in het oeuvre van de architecten Cuypers en Sturm. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke
Religieuze gebouwen

Subcategorie

Erfscheiding(D)
Kapel (F)

Functie

Muur(D)
Kapel(F1)

Monumentnummer*: 526023

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 13552/4

Complexnummer

517244

Complexnaam

Klooster Mariadal

*Woonplaats**

Roosendaal

*Gemeente**

Roosendaal

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Vincentiusstraat

*Nr**

3

*Toev.**

A

*Postcode**

4701 LM

*Woonplaats**

Roosendaal

Situering

Bij

Locatie

Vincentiusstraat

5

4701 LM

Roosendaal

Vincentiusstraat

7

4701 LM

Roosendaal

*Kadastrale gemeente**

Roosendaal en Nispen

*Sectie**

A

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

3764

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding.

KAPEL in de tuin van klooster Mariadal, gebouwd voor de orde van de Franciscanessen Penitenten Recollectinnen naar ontwerp van J.Th.J Cuypers en F.B. Sturm in 1934 in Traditionalistische stijl.

Omschrijving.

De zandstenen kapel is driezijdig gesloten en heeft een omlopend dak gedekt met daktegels. Tegen de gevels een plint en pilasters, uitgevoerd in rustica. De rondboogramen zijn gevuld met glas-in-lood. Het voorportaal is open met rondboog openingen en wordt overdekt door een kruisgewelf. Onder de goot loopt een geprofileerde rand.

Waardering.

De kapel is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling, namelijk het toegenomen zelfbewustzijn van de katholieke congregaties in het Interbellum. Het heeft architectuurhistorische waarden wegens materiaalgebruik en ornamentiek en neemt een bijzondere plaats in in het oeuvre van de architecten Cuypers en Sturm. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Monumentnummer*: 526024

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 13552/4

Complexnummer

517244

Complexnaam

Klooster Mariadal

*Woonplaats**

Roosendaal

*Gemeente**

Roosendaal

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Vincentiusstraat

*Nr**

3

*Toev.**

A

*Postcode**

4701 LM

*Woonplaats**

Roosendaal

Situering

Bij

Locatie

Vincentiusstraat

5

4701 LM

Roosendaal

Vincentiusstraat

7

4701 LM

Roosendaal

*Kadastrale gemeente**

Roosendaal en Nispen

*Sectie**

A

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

3764

Roosendaal en Nispen

A

4721

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Tuin van het klooster Mariadal, in 1934 tezamen met het klooster aangelegd en sindsdien in hoofdzaak ongewijzigd. In de tuin bevinden zich onder andere de kapel (onderdeel 4) en de Lourdesgrot (onderdeel 5), terwijl de tuin door een muur is omgeven (onderdeel 3).

Omschrijving

De tuin strekt zich uit ten zuiden en zuidwesten van het langgerekte kloostergebouw. De tuin is omgeven door muren (oost- en zuidzijde, onderdeel 3), hagen en hekken (west- en noordzijde). Het noordelijke hekwerk is gedeeltelijk historisch en aldaar geplaatst op een schansmuur.

De tuin is grosso modo ingedeeld in een aantal rechthoekige 'vakken'. In hoofdzaak zijn dat er vijf, van oost naar west als volgt ingevuld:

Geheel oostelijk bevindt zich ten zuiden van de kerk een grote, vrij besloten tuin. Centraal daarin een rond-point met acht straalsgewijs lopende lanen, deels omzoomd met kastanjes. Tussen de lanen vakken, omzoomd door taxus. De lanen geven zicht op verschillende kapellen en beelden. Op de hoofdas (in het verlengde van de kerk) aan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het ene uiteinde Jozef, aan het andere uiteinde een Mariakapel. Een andere as geeft zicht op een beeld van Franciscus. Tussen deze geometrische aanleg en de tuinmuur bevindt zich aan de zuid- en oostzijde bosschage met daarin een slingerend pad, dat langs twee kapellen in de tuinmuur en een in onbruik geraakte, dichtgezette poort voert. Verder enkele kaarsvormig gesnoeide beukenbomen. Geheel in het noordoosten bevindt zich de kleine tuin van het rectoraat, bereikbaar via een smeedijzeren hekje.

Het volgende vak bestaat uit een groot gazon (eertijds sportveld), deels omzoomd door beukenhagen. Het gazon is ruimtelijk nadrukkelijk begrensd door een enkele lindenlaan in het noorden, een strook struiken en diverse bomen in het westen, de tuinmuur in het zuiden en een fraaie, dubbelzijdig met kastanjes beplante laan in het oosten. Deze vormt uiteraard meteen de grens met de besloten oostelijke tuin. In de zuidwesthoek een 'clump' bestaande uit een bescheiden verhoging met enkele populieren. Hier was vroeger de toegang (via een tunnel) naar het moederhuis aan de Molenstraat. De kastanjelaan biedt in noordelijke richting zicht op de zandstenen grafkapel met de tombe van de stichteres van de congregatie, Maria Raaijmakers (1781-1867). (onderdeel 4) Ervoor staan rozen, want de stichteres noemde haar congregatie de Roselaer. De noordelijkste zone van dit vak bestaat uit twee gedeelten: de voormalige moestuin langs de noviciaatsvleugel (nu gazon/bloemen) en een zuidelijk daarvan gelegen kastanjelaan (naast de lindelaan) die van de grafkapel voert naar de betonnen Lourdesgrot. (onderdeel 5) Achter de grot een ceder. Vlak naast de grot een treurwilg en dan (zie hieronder) de toegang tot de begraafplaats.

Het volgende vak is ook in hoofdzaak open, maar aan de noordelijke zijde bevinden zich enkele bijzondere onderdelen. In de eerste plaats de verhoogd gelegen, door coniferen omzoomde begraafplaats met kruisvormig padenpatroon en een groot metalen kruis ontworpen door Joost Keizer uit Wouw. Daarachter bevinden zich twee kleine, na-oorlogse kassencomplexen, het ene nog voorzien van de oude stookplaats inclusief schoorsteen. De toegang tot de kassen wordt gemarkeerd door twee bakstenen pijlers. Het vak wordt verder onder andere ingenomen door kleinfruit en bloembedden; het zuidelijke deel is open en wordt afgesloten met afgeknotte bomen. De noordelijkste zone, tussen begraafplaats en Vincentiusstraat, wordt ingenomen door een boomgaard en door een parkeerplaats (aangelegd tussen 1990-2000).

Dit vak grenst aan een langgerekte vijver die zelf, vanwege zijn omvang, het vierde vak vormt. De vijver was in gebruik om te spelevaren en als ijsbaan. Omstreeks 1975 is in de vijver een eiland aangelegd.

Het laatste, overigens zeer grote vak wordt gevormd door de grote boomgaard.

Waardering

De in 1934 aangelegde en sindsdien nauwelijks gewijzigde tuin van klooster Mariadal is van algemeen belang vanwege:

typologie, namelijk de voor een onderwijscongregatie typerende opzet waarin drie functies zijn verenigd, namelijk: recreatie en contemplatie in het oostelijke gedeelte (met een daarop afgestemde structuur, beplanting en stoffering); recreatie en sport (vijver, sportveld); landbouw (tuinen, boomgaarden, kassen);

de voor kloostertuinen typerende elementen zoals ommuring, begraafplaats en Lourdesgrot;

de zeldzaamheid van zulke relatief grote, gaaf bewaarde binnenstedelijke kloostertuinen; de zeldzaamheid van een grootschalige aanleg met geometrische motieven bij een klooster;

de schoonheid van de aanleg, mede vanwege het contrast tussen het besloten tuingedeelte achter het klooster en de meer op economische motieven gerichte onderdelen als moestuinen en boomgaarden.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Kloosterhof

Monumentnummer*: 526025

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 13552/4

Complexnummer

517244

Complexnaam

Klooster Mariadal

*Woonplaats**

Roosendaal

*Gemeente**

Roosendaal

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Vincentiusstraat

*Nr**

3

*Toev.**

A

*Postcode**

4701 LM

*Woonplaats**

Roosendaal

Situering

Bij

Locatie

Vincentiusstraat

5

4701 LM

Roosendaal

Vincentiusstraat

7

4701 LM

Roosendaal

*Kadastrale gemeente**

Roosendaal en Nispen

*Sectie**

A

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4721

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

De in 1936, kort na de stichting van klooster Mariadal, gebouwde Lourdesgrot in de tuin van het klooster.

Omschrijving

De grot is uitgevoerd in beton en opgetrokken als 'ware afbeelding' (zij het verkleind) van de grot te Lourdes. Beelden van Maria en Bernadette zijn aanwezig. Voor de opening een hekwerk.

Waardering

De in 1936 gebouwde Lourdesgrot van klooster Mariadal is van algemeen belang vanwege:

typologie, vanwege de relatief natuurgetrouwe uitbeelding van de grot te Lourdes op kleine schaal;

materiaal, vanwege de uitvoering in beton;

de samenhang met klooster en kloostertuin, ook omdat het klooster gezien de naam Mariadal de Mariaverering in bijzondere ere hield;

de cultuurhistorische zeggingskracht als onderdeel van een kloostertuin waarin de grot en andere elementen (zoals

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Mariakapel, grafkapel, begraafplaats enz.) een religieuze duiding aan de tuin geven die daarvan ook het eigene uitmaakt.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie